

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๗

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคเสรีธรรมเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันที่พรรคเสรีธรรมต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ปรากฏว่า พรรคเสรีธรรมได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕ สาขา ดังนี้

ลำดับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๗๔ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

ลำดับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๔ หมู่ที่ ๑๒ บ้านเขาลำดวน ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

ลำดับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๑/๑๓๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ลำดับที่ ๔ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๖๗ ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้ง เนื่องจากนายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคลงนามแทนหัวหน้าพรรค โดยไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรค นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ส่งเรื่องดังกล่าวคืน เพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมา พรรคเสรีธรรม โดยพลเอก สุนทร หงส์พร้อมญาติ รักษาการแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรม ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตามหนังสือ ที่ สธ ๐๐๑/๖๓ เรื่อง การจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดกระบี่ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อประกอบการพิจารณาออกหนังสือรับรองการจัดตั้ง สาขาพรรคอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ลำดับที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๖

ในส่วนของการรับสมัครพรรคได้รายงานการรับสมัครพรรค รวม ๓ ครั้ง จำนวน ๕,๔๗๕ คน ดังนี้ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๐๕๒ คน ได้แก่สมาชิกหมายเลข ๑ - ๑,๐๕๒ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ใบสมัครสมาชิกพรรค และแผ่นดิสเก็ต ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๕,๐๑๘ คน ได้แก่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ - ๖,๑๑๐ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ซึ่งมีนายสุชาติ เมืองหงษ์ เป็นผู้ลงนามแทนหัวหน้าพรรค ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๓,๓๖๕ คน ได้แก่สมาชิกหมายเลข ๖,๑๑๑ - ๕,๔๗๕ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ซึ่งมีนายสุชาติ เมืองหงษ์ เป็นผู้ลงนามแทนหัวหน้าพรรค

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้ว ปรากฏว่าขาดรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวประชุมครั้งที่มิมีมติให้รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ ไม่มีหลักฐานการมอบหมายให้นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค ทำการแทนหัวหน้าพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคสอง ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ หัวหน้าพรรคเสรีธรรมได้มีหนังสือชี้แจง การลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรคว่า นายสุชาติ เมืองหงษ์ ได้ลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรค ในการขออนุมัติการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๕ และลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรคในแบบ ท.พ. ๔ โดยไม่ได้รับมอบอำนาจ และยังให้หัวหน้าพรรคทำหนังสือมอบอำนาจให้นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคมีอำนาจลงนามย้อนหลังโดยเสนอให้หัวหน้าพรรคลงนามในวันเสาร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ แต่หัวหน้าพรรคไม่ลงนาม ต่อมา นายสุรทิน พิจารณ์ เลขาธิการพรรคได้แจ้งให้หัวหน้าพรรคเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๖ เพื่อรับรอง

คณะกรรมการบริหารพรรคชุดปัจจุบัน เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติม เลือกตั้งเหรียญกษาปณ์ตำแหน่งที่ว่าง และแก้ไขข้อบังคับพรรค ข้อ ๔ ว่าด้วยเครื่องหมายพรรค ข้อ ๕ ว่าด้วยที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรค และข้อ ๑๓ (๖) ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกพรรค โดยจะขออนุมัติย้อนหลังไปจากวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญ ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ แต่หัวหน้าพรรคไม่ปฏิบัติตามความประสงค์ นายสุรทิน พิจารณ์ เลขานุการพรรคได้ยื่นใบลาออกของตน และคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน คือ นายสุชาติ เมืองหงษ์ นายสันติ พัฒนวิบูลย์ นายธนายุทธ ปานุราช นางเกศินีวรรณ สรณศรีคุณากร และนายสุรพงษ์ ผดุงรัฐ ต่อหัวหน้าพรรค อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะรวมทั้งหัวหน้าพรรคหมดสภาพลง ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๕

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้ว เห็นว่า การแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ และการรับสมัครสมาชิกพรรคเสรีธรรม จำนวน ๘,๓๘๗ คน คือ ตั้งแต่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ - ๕,๔๓๕ ที่นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคได้ลงนามแทนหัวหน้าพรรคโดยไม่ได้รับมอบหมายให้ทำการแทน ผู้แจ้งจึงไม่ใช่ผู้แทนของพรรคเสรีธรรมในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคสอง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงส่งเรื่องคืนให้นายสุชาติ เมืองหงษ์ ไปดำเนินการให้ถูกต้อง ซึ่งนายสุชาติ เมืองหงษ์ ได้ขอรับเอกสารทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (ท.พ. ๔) ตั้งแต่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ - ๕,๔๓๕ ใบสมัครสมาชิกและสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมบัตรประจำตัวประชาชน ของสมาชิกตั้งแต่หมายเลข ๖,๑๑๐ - ๕,๔๓๕ คืนไปขอแก้ไข เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้รายงานผลการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้สั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือแจ้งให้รักษาการหัวหน้าพรรคเสรีธรรม (พลเอก สุนทร หงส์พร้อมญาติ) ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ปรากฏว่า ไปรษณีย์ไม่สามารถนำส่งได้ โดยระบุเหตุผลว่า ไม่มีผู้รับภายในกำหนด สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ส่งหนังสือดังกล่าวไปยังสำนักงานพรรคเสรีธรรม เลขที่ ๑/๗๓๓ หมู่บ้านการ์เด็นโฮม พหลโยธิน ๖๐/๑ ถนนพหลโยธิน ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อีกครั้งหนึ่ง แต่ไปรษณีย์ก็ไม่สามารถจัดส่งให้ถึงผู้ร้องได้ โดยระบุเหตุผลว่า ไม่มีผู้รับภายในกำหนดเช่นเดียวกัน

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ และให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประสานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจัดส่งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้หัวหน้าพรรคเสรีธรรมอีกครั้งหนึ่ง

พลเอก สุนทร หงส์พร้อมญาติ หัวหน้าพรรคเสรีธรรม ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ สรุปความว่า ได้รับทราบข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยไม่มีข้อคัดค้าน และไม่สามารถรับพฤติกรรมทางการเมืองของอดีตคณะกรรมการบริหารพรรคที่ขอลาออกได้เนื่องจากบุคคลเหล่านั้น ปฏิบัติการสรรหาสมาชิกไม่เป็นไปตามครรลองของกฎหมาย และนายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค ได้ลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรคโดยพลการโดยที่ไม่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าพรรคแต่อย่างใด และขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ต่อไป

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามีมติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีมติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีมติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๑๐๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
- (๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ฯลฯ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป สามารถรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า เมื่อพรรคเสรีธรรมได้ทำการจดทะเบียนและนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเสรีธรรมเป็นพรรคการเมืองจนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว พรรคเสรีธรรมไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคครบจำนวนห้าพันคนและไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองครบจำนวนสี่ภาคตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนดไว้ เนื่องจากมีความแตกแยกภายใน คณะผู้บริหารพรรคซึ่งเพิ่งเริ่มก่อตั้ง ทำให้มีการลาออกของกรรมการบริหารพรรคจำนวนหนึ่ง เป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะรวมทั้งหัวหน้าพรรคหมดสภาพลง ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ก่อตั้งและคณะผู้บริหารพรรคเสรีธรรม ไม่สามารถรวมตัวกันดำเนินการตามเจตนารมณ์ทางการเมืองที่มีมาแต่แรกได้ พรรคเสรีธรรมจึงไม่มีศักยภาพในการดำเนินการทางการเมืองอย่างจริงจังเป็นกิจลักษณะ ซึ่งองค์กรพรรคการเมืองเป็นองค์กรสำคัญตามรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การที่พรรคเสรีธรรมไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวต้องด้วยกรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) กำหนดไว้ เป็นเหตุให้พึงต้องยุบพรรค ตามมาตราเดียวกันในวรรคสอง

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ